
Protokoll

Regionstyrelsen

---

5 mars 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 5 mars 2024, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Filip Reinhag (S) Thomas Karlström (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M) Johan Malmros (C) Eva Ahlin (C) Johan Asplund (KD) Saga Carlgren (V) Jennifer Medin (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Greger Eneqvist (S) Katrina Ansarfwe (S) Mikael Blad (M), § 30-36, 39-62, 65-69 Mårten Silvé (M) Fredrik Gradelius (C), § 30-49, 51-64, 69 Bibbi Olsson (C) Anna Eklund (L) Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Barbro Engström, kommunikatör Katarina Sellin, processledare, RSF, § 30 Tina Stumle, upphandlare, RSF, § 30 Sofie Leksäther, enhetschef, RSF, § 30 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 31-43 Mikael Wollbo, redovisningschef, RSF, § 31, 32 Jyrki Vainio, enhetschef, TKF, § 34 Nanna Sörling, enhetschef, RSF, § 36 Patrick Söderström, inköpsstrateg, RSF, § 36 Josefine Jessen, tf biträdande förvaltningschef, RSF, § 37 Charlotte Fahlen, ekonomichef, RSF, § 37 Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, RSF, § 37 Therese Koorem, HR specialist, RSF, § 37

Henry Henziger, förvaltningscontroller, RSF, § 37
Mia Sture, enhetschef, RSF, § 37
Lars-Göran Uddholm, räddningschef, SBF, § 38, 63, 64
Lise Langseth, samhällsbyggnadsdirektör, SBF, § 38, 63, 64
Henrik Jörgensen, kollektivtrafikstrateg, RSF, § 48
Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 48, 49
Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 49, 50
Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 49, 50
Rebekka Gannholm, mark- och exploateringsingenjör, SBF,
§ 69
Jenny Iversjö, avdelningschef, SBF, § 69

Datum för justering

5 mars 2024

Paragrafer

§ 49–50 justerades omedelbart

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Meit Fohlin

Justerare Eva Ahlin

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-03-05
Protokollet anslås	6 mars 2024
Anslaget tas ned	28 mars 2024
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 49	Myndighetsdialog för ny transmissionsnätsförbindelse till Gotland	6
RS § 50	Heidelberg Materials Cement Sverige AB ansökan om långvarigt tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken för fortsatt täkt- och vattenverksamhet	11

RS § 49   Myndighetsdialog för ny transmissionsnätsförbindelse till Gotland

Ärendenummer: RS 2023/2393

Paragraf föregående instans: AU § 37

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna upprättat yttrande och att inge detta till Svenska kraftnät.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Svenska kraftnät genomför en myndighetsdialog som ett steg i anläggandet av en ny elförbindelse mellan Gotland och fastlandet. Den 12 december hölls en digital myndighetsdialog om alternativa lägen för kabeldragningar mellan Gotland och Småland. Dragningarna gäller dels i Östersjön, dels nedgrävda kablar på land till anslutningspunkt på stamnätet respektive elnätet på Gotland. Vid den digitala dialogen deltog förutom Svenska kraftnät, även representanter från regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen samt regionråd.

Region Gotland har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande över det underlag som presenterats. För att tidsmässigt klara av att hantera ärendet både i miljö- och byggnämnden och i regionstyrelsen behövs anstånd till 6 mars 2024, vilket Svenska kraftnät också har beviljat.

Region Gotland föreslås avge ett samlat yttrande där miljö- och byggnämnden och regionstyrelsen bidrar med de perspektiv där respektive nämnd är sakkunnig och innehar mandat att fatta beslut.

Miljö- och byggnämnden hanterar ärendet genom att anta ett yttrande där nämnden lämnar synpunkter som berör planeringsförutsättningar på Gotland och tar hänsyn till pågående och kommande planering utifrån bland annat detaljplaner och översiktsplan. Nämnden bevakar den kommande ledningens påverkan på bebyggelse och boendemiljö. Nämnden ser även på andra markförhållanden som berör nämndens verksamhet, det gäller exempelvis naturvärden, kulturvärden, skydd mot buller eller markföroreningar och påverkan på vattenskyddsområden.

Regionstyrelsen hanterar perspektiv som bland annat rör säkerhet och beredskap, långsiktigt tryggad energiförsörjning, regional utveckling och behovet av fortsatt dialog. Regionstyrelsen beslutar om ett samlat yttrande där även miljö- och byggnämndens synpunkter ingår.

Bedömning

Miljö- och byggnämnden behandlade 2024-02-08 aktuellt ärende. Nedan sammanfattning av miljö- och byggnämndens beslut utgör en del av det samlade yttrande som ligger på regionstyrelsens bord för beslut.

Miljö- och byggnämndens sammanfattande synpunkter

- **Val av stationslokalisering på Gotland**

För anläggande av elnätsstation finns en gällande detaljplan. Miljö- och byggnämnden anser att detaljplanens syfte fortfarande är aktuellt och finner inte någon anledning att lägga tid på att återigen undersöka alternativa stationslokaliseringar när markanvändningen på platsen är lagligen bestämd till att användas för aktuellt ändamål. Svenska kraftnät har även tidigare konstaterat att om stationen skulle anläggas i ett annat läge skulle det innebära en större utbyggnad av det gotländska elnätet.

Det råder stor konkurrens om markanvändningen på Gotland och det är därför väldigt vanligt att planprocesser, bygglovsprövningar eller andra tillståndsprövningar överklagas och fördröjs vilket medför en stor risk för tidplanen.

- **Val av korridor för markkabel på Gotland**

Svenska kraftnät redogör för tre alternativa korridorer, nedan benämns dessa som norra, mellersta respektive södra alternativet:

Norra alternativet

Föreslagen korridor krockar med en hel del prioriterade intressen för utveckling inom området. Den utgår ifrån är ett kommunalt naturreservat med höga naturvärden och som även är ett viktigt rekreativt område.

Miljö- och byggnämnden ser att föreslaget alternativ riskerar att hindra utveckling av ett stadsutvecklingsprojekt, som kan möjliggöra för många nya bostäder. Det krockar dessutom med i översiktsplanen föreslaget utvecklingsområde.

Miljö- och byggnämnden anser därför att föreslaget alternativ är olämpligt och kan inte ställa sig bakom det.

Mellersta alternativet

Området är idag redan påverkat av nuvarande landtag/anläggning där bebyggelsen i området redan är influerad av befintlig elförbindelse.

Det är den kortaste föreslagna ledningssträckan och berör minst antal fastigheter, max 80 st, där de flesta berörda fastigheter redan idag inskränks av ledningsrätt. Markåtkomst borde därav bli relativt lätt att hantera.

Det ligger inom påverkansområdet för Försvarmaktens riksintresse för buller eller annan risk. Delar av sträckan ligger inom skyddszon för sekundärt vattenskyddsområde. Vattenskyddsföreskrifterna ska följas och finnas med som underlag i den fortsatta processen.

Miljö- och byggnämndens bedömning är att detta alternativ är klart framkomligt.

Södra alternativet

Det är den längsta föreslagna ledningssträckan och berör också flest antal fastigheter, mellan 180-270 st. Det finns ingen befintlig ledningsrätt inom området. Det i kombination med att det berör så pass många fastigheter bör göra processen med markåtkomst besvärlig och tidskrävande.

Det finns inom området höga värden för friluftsliv och rekreation samt värdefulla naturtyper bland annat kustnära permanenta sanddyner med örtvegetation som har ett högt prioriterat skydd inom EU. Det finns också mycket bebyggelse inom området där hänsynstagande behöver ske och påverkan kan bli stor genom inskränkningar.

Det ligger inom påverkansområdet för Försvarmaktens riksintresse för buller eller annan risk. Delar av sträckan kan hamna inom skyddszon för sekundärt vattenskyddsområde. Blir det aktuellt ska vattenskyddsföreskrifterna följas och finnas med som underlag i den fortsatta processen.

Miljö- och byggnämnden anser att detta alternativ behöver utredas vidare innan en klar bedömning kan göras.

Miljö- och byggnämndens samlade bedömning

- Elnätsstationens lokalisering ska ske i det redan detaljplanelagda området.
- Det föreslagna norra alternativet är ytterst olämpligt och ska avfärdas.
- Det föreslagna mellersta alternativet är framkomligt och bör utredas vidare.
- Det föreslagna södra alternativet kräver mer specificering och utredningar innan ett ställningstagande kan ske.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen i tillägg till miljö- och byggnämndens synpunkter ovan, beslutar om att också inge nedan synpunkter på det underlag som Svenska kraftnät presenterar:

- **Generella synpunkter på presenterat underlag**

Säkerhet och beredskap

En redundant och robust elförsörjning till Gotland är som även Svenska kraftnät nämner centralt för Sveriges totalförsvarsförmåga. Utbyggnaden behöver ske skyndsamt. En försening av transmissionsnätsförbindelsen skulle ha stor negativ påverkan för Gotlands motståndskraft och uthållighet, och därmed för Sveriges säkerhet.

Med den förändrade hotbilden mot kritisk infrastruktur, inte minst undervatteninfrastruktur i Östersjöområdet behöver hänsyn tas till risken för antagonistiska hot, inte enbart som en övergripande utgångspunkt utan i samtliga delar så som kabelförläggning (sjö och mark), stamnätsstationer samt drift och underhåll. Elektronisk redundans för de två ledningarna är bra men med det försämrade säkerhetsläget förordar Region Gotland även geografisk redundans, att inte förlägga ledningarna i samma korridor. Ett aktivt och löpande säkerhetsskyddsperspektiv under projekttiden är även en viktig del.

Långsiktig tryggad och redundant energiförsörjning

Som Region Gotland tidigare uttryckt i brev till Svenska kraftnät, dnr RS 2023/1623, 19 oktober 2023, finns oro för hur robust helheten kommer att bli för Gotland i framtiden, samt oro för ökande kostnader för gotländska elkonsumenterna.

Kapaciteten i planerad ny förbindelse räcker för nu förutsett behov under 2030-talet, men innebär varken en framtidssäkring eller en tillförlitlig redundans. Med planerad utveckling på Gotland är det Region Gotlands bild att ytterligare en kabel behövs inom en snar framtid. Föreslagen AC-lösning är inte beprövad teknik och därmed kanske heller inte trygg och säker för framtidens behov. Region Gotland påminner om att det måste finnas utrymme för att planera för nästa steg, när nuvarande förbindelse som Vattenfall äger, har tjänat ut sin livslängd. I de havsbottenundersökningar som kommer att göras i detta projekt ser Region Gotland att det därför är önskvärt att även ta med kommande behov – inklusive ovan säkerhetsperspektiv om geografisk redundans.

Det Region Gotland hittills kunnat ta del av avseende planerna i Svenska kraftnäts Gotlandsprojekt skapar oro för hur robust helheten kommer att bli för Gotland i framtiden, samt för riskerna för ökande kostnader för gotländska elkonsumenterna. Den oron förstärks av att den föreslagna lösningen bara till en begränsad del planeras inom Svenska kraftnäts ansvar och kräver att fler parter vidtar åtgärder i sina respektive nät. Det tyder på att Gotlands Elnät AB får ta kostnader, kostnader som enbart kan fördelas på de gotländska nätkunderna.

Regional utveckling

Den planerade förbindelsen är en infrastrukturåtgärd av mycket stor betydelse för utvecklingen av Gotland ur ett flertal perspektiv. Betydelsen av tillgången till en trygg och långsiktigt stabil elenergiförsörjning som ger förutsättningar

för tillväxt och konkurrenskraft och som möjliggör för människor, företag och verksamheter att bo, etablera sig och utvecklas på Gotland, kan inte nog betonas. Det är därför viktigt att de lösningar som väljs har goda förutsättningar för genomförande och har en bred förankring hos berörda aktörer. Effekterna av en icke utbyggd eller försenad transmissionsförbindelse skulle bli kännbara inte bara för Gotland utan för hela Sverige. Tidsfaktorn är kritisk för att investeringar i infrastruktur ska kunna möjliggöra planerade investeringar i klimatneutral produktion. Totalförsvaret är beroende av stabil elförsörjning.

Region Gotland välkomnar möjligheten till dialog och ser gärna att Svenska kraftnät bedriver den fortsatta processen i samverkan med Region Gotland samt att myndigheten erbjuder tillfällen till fortsatt dialog och möjligheter för Region Gotland att föra fram synpunkter även utanför denna myndighetsdialog.

Regionstyrelseförvaltningen vill flagga för att kommande möten med Svenska kraftnät i närtid skulle kunna innebära att vissa frågeställningar rätas ut och att behov av revidering av förslaget yttar uppstår.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg och Helena Andersson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-16
Bilaga 1. Förslag till samlat yttrande RS, daterat 2024-03-05
Bilaga 2. Underlag för samråd gällande Svenska kraftnäts planerade stamnätsförbindelse mellan Gotland och fastlandet, COWI, februari 2012, inkom 2023-11-21
Bilaga 3. Inbjudan myndighetsdialog, inkom 2023-11-21
Bilaga 4. Karta myndighetsdialog, inkom 2023-11-21
Bilaga 5. Tjänsteskrivelse SBF, daterad 2023-12-21
Bilaga 6. Yttrande MBN daterat 2024-01-04
Bilaga 7. Beslutsprotokoll MBNAU 2024-02-08
Bilaga 8. Region Gotlands tidigare brev till SVK, RS2023/1623, daterat 2023-10-23

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen, regional utveckling
Samhällsbyggnadsförvaltningen, plan, miljö

RS § 50 Heidelberg Materials Cement Sverige AB ansökan om långvarigt tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken för fortsatt täkt- och vattenverksamhet

Ärendenummer: RS 2022/909

Paragraf föregående instans: AU § 38

Regionstyrelsens beslut

- Bilagt förslag till yttrande godkänns och att det via ombudets försorg inges till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
- Regionstyrelsen godkänner förvaltningens förslag till hantering av tidigare givet uppdrag rörande analys av frågan utifrån den regionala utvecklingsstrategin.
- Återkoppling av arbetet ska ske via det regionala utvecklingsutskottet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Jäv

Fredrik Gradelius (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Heidelberg Materials Cement Sverige AB lämnade i december 2023 in ansökan avseende fortsatt täkt- och vattenverksamhet vid Slite på Gotland för en period av 30 år. Mark och miljödomstolen har 2024-01-05 gett Region Gotland möjlighet att yttra sig om behovet av eventuella kompletteringar, innan domstolen beslutar om kungörelse av tillståndsansökan. För att möjliggöra en hantering av ärendet i regionstyrelsen har anstånd till 6 mars begärts hos och beviljats av domstolen.

Heidelberg har genomfört samråd i ärendet vid ett flertal tillfällen under 2022 (jun, nov, dec) och 2023 (jul) och Region Gotland har, genom regionstyrelsen och genom tekniska nämnden, inkommit med formella yttranden vid samtliga dessa tillfällen.

Vid det senaste samrådstillfället konstaterade Region Gotland i sitt yttrande att samrådsunderlaget reviderats så att påverkansområdet för grundvatten utvidgats västerut och nu omfattade halva Tingstäde träsk, en markant skillnad gentemot tidigare samrådsunderlag som inte omfattat någon del av Tingstäde träsk. Region Gotland betonade att en påverkan på Tingstäde träsk som leder till en risk för skada på vattenförsörjningen inte kan accepteras. I samma yttrande efterfrågade Region Gotland en utförlig beskrivning och bedömning av konsekvenserna för Tingstäde träsk och för vattenförsörjningen, liksom önskemål om att Heidelberg redovisar de åtgärder som krävs för att påverkansområdet inte ska omfatta någon del av Tingstäde träsk.

För att granska det omfattande material som Heidelberg nu presenterar tillsammans med tillståndsansökan som ett underlag för kommande tillståndsprövning i mark- och miljödomstolen, har regionstyrelseförvaltningen samverkat med samhällsbyggnadsförvaltningen och teknikförvaltningen och genomfört en samlad beredning av ärendet. Härutöver har hydrogeologen Helen Eklund, Sweco, anlåtats även i förevarande prövning för att biträda Region Gotland genom att granska Heidelbergs utredningar och bedömningar. Advokat Karin Hernvall vid advokatfirman Åberg & Co har anlåtats även i förevarande prövning för att författa yttranden till mark- och miljödomstolen för Region Gotlands räkning.

Ärendet har förankrats vid tekniska nämndens sammanträde 2024-02-07 i form av ett informationsärende.

Regionstyrelseförvaltningen redovisar även förslag till hantering av det uppdrag rörande analys utifrån ett regionalt utvecklingsperspektiv, vilket regionstyrelsen beslutade om i september 2023.

Bedömning

Region Gotlands synpunkter vid kompletterande samrådet 2023

- Det är av stor vikt att konsekvenser avseende vattenförsörjningen tydliggörs både avseende kapacitet och kvalitet. I samrådsunderlaget anges att nya utredningar kommer att genomföras inför ansökan och att grundvattenmodellen kommer att förfinas. Risker avseende de kommunala vattentäkterna bör därmed kunna beskrivas med större säkerhet jämfört med den ansökan som tidigare lämnades in.
- Heidelberg anger att den planerade verksamheten kommer att påverka kapaciteten i brunnarna vid Dyhagen, speciellt under sommarmånaderna. Av samrådsunderlaget framgår att en del av länshållningsvattnet från Filehajtärkten kommer att användas för dricksvattenproduktion, men någon mängd anges inte. Det är viktigt att säkerställa att det ytvattenmagasin som Heidelberg avser att överlåta till Region Gotland har tillräcklig kapacitet för att säkra tillgången på vatten.
- Heidelberg har redovisat ett påverkansområde för grundvatten, som skiljer sig från tidigare angett påverkansområde. Det nya påverkansområdet omfattar halva Tingstäde träsk något som fick Region Gotland att reagera eftersom Tingstäde träsk är en av regionens viktigaste vattentäkter. Påverkan på träsket kan inte tillåtas. Heidelberg måste redogöra för skälen för att påverkansområdet utvidgats västerut och vilka konsekvenser detta medför för vattenförsörjningen från sjön.

Bedömning av hur Heidelberg har hanterat Region Gotlands synpunkter

Heidelberg har genomfört ett antal kompletterande hydrogeologiska undersökningar sedan samrådet 2022 och grundvattenmodellen har uppdaterats och förfinats. Detta har gett en bättre kunskap avseende

hydrogeologi som underlag för att bedöma påverkan. Heidelberg har även presenterat förslag på skyddsåtgärder som Heidelberg kommer att genomföra för att begränsa påverkan kopplade till grundvatten. Dessa skyddsåtgärder är ridåinjektering och infiltration. Det framgår att den fortsatta brytningen kommer att påverka kapaciteten i de kommunala produktionsbrunnarna. Detta har beskrivits på ett tydligt sätt baserat på omfattande undersökningar. Ansökan baseras således på ett gediget material som ger ett bra underlag för att genomföra bedömningar avseende på den planerade verksamhetens påverkan på bl.a. Regions Gotlands vattentäkter. Region Gotland har därför inga önskemål om kompletteringar i dessa delar.

Vad gäller påverkansområdets utbredning västerut så framgår av Heidelbergs ansökan och underlagshandlingar att fortsatt brytning vid Filehajdar inte bedöms påverka den kommunala vattentäkten Tångstade träsk. Region Gotland bedömer att Heidelberg har genomfört erforderliga undersökningar och på ett tydligt sätt redovisat risk för påverkan och påverkansområdets utbredning. Region Gotland har därför inga önskemål om kompletteringar i den delen.

Behov av ytterligare kompletteringar

I följande delar önskar Region Gotland att kompletteringar sker.

1. Transportvägen (Truckvägen) från Filehajdar går igenom vattenskyddsområdet för den kommunala vattentäkten Dyhagen. Redovisning önskas gällande risken för utsläpp av ett ökande antal transporter under lång tid. Vad Region Gotland kan bedöma saknas sådan redovisning i miljökonsekvensbeskrivningen.
2. Klargörande beskrivning vad som gäller för vattenkvaliteten på infiltrationsvattnet (skyddsinfiltrationen vid Natura 2000-områden).
3. Underlagsdata som redovisar salthalter kring Filehajdartäkten. Det önskas en fördjupad bedömning av risk för inläckage av saltvatten i Filehajdartäkten ned till de nivåer som brytning ska ske samt eventuell risk för påverkan av omgivande grundvatten.
4. Beskrivning av omfattningen av tankning av arbetsfordon eller maskiner i täkterna och fyllning av cisterner samt vilka försiktighetsmått som då tillämpas.
5. Redovisning av beredskapsplan för kemikalieutsläpp och brand i täkterna. Förorenat vatten/släckvatten bör kunna hanteras avskilt från ordinarie länshållningsvatten.
6. Beskrivning av risken för påverkan och beskrivning av de skyddsåtgärder som erfordras inom och i närheten av vattenskyddsområdet (t.ex. för nytt område för kross, byggnation av transportband m.m.)

7. Beskrivning av vilka åtaganden som görs för deponierna i Västra brottet (gällande stabilisering av slänter, risk för erosion, uppföljande kontroll av föroreningshalter i kontrollprogram).

8. Information om utförande och kontroll av borrhål samt grundvattenrör och hur de är säkrade för att minska risk för förorenings spridning, t ex via sabotage.

Mark- och miljödomstolen har i det här läget av tillståndsprocessen inte efterfrågat Region Gotlands inställning till yrkandena och villkorsförslagen. Dessa frågor kommer Region Gotland att yttra sig över efter det att mark- och miljödomstolen kungjort ansökan.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det upprättade förslaget till yttrande är väl avvägt och belyser de delar av bolagets underlag där Region Gotland ser behov av förtydliganden och kompletteringar inför mark- och miljödomstolens vidare hantering av ärendet.

Regionstyrelsen har i tidigare beslut 2023-09-27 (§302) gett regiondirektören i uppdrag ”att säkerställa att det finns en organisation för samt tas fram analys kring vad 30-årig brytning kan innebära för Gotland utifrån samtliga mål i vår Regionala Utvecklingsstrategi”. Förvaltningen föreslår ett tillvägagångssätt där utgångspunkten får vara de tre övergripande målen i den Regionala Utvecklingsstrategin:

- Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla
- Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen
- Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.

Förvaltningen föreslår att med egna personella resurser genomföra en övergripande analys utifrån de tre målen samt det 30-tal mål som de tre genomförandeprogrammen tillsammans omfattar. Arbetet sker under våren 2024 och återkoppling kring ambitionsnivå och omfattning ska ske vid det regionala utvecklingsutskottet, REGU.

Ärendets behandling under mötet

Jäv

Fredrik Gradelius (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Jennifer Medin (MP) avstår från att delta i beslutet.

Saga Carlgren (V) yrkar att återkoppling av arbetet ska ske via det regionala utvecklingsutskottet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Saga Carlgrens tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Saga Carlgren (V):

Vänsterpartiet anser att det är av yttersta vikt att Region Gotland i sin hantering av ärenden i samband med Heidelberg Materials ansökan om 30-årigt tillstånd analyserar ansökan och av företaget inlämnat material ur hela det regionala och kommunala ansvaret. Brytningen kan påverka Gotlands utveckling, befolkning och livsvillkor ur många olika perspektiv och då behöver det märkas i beredning av ärendet. Oavsett tillstånd medges eller ej kommer Region Gotland att behöva ta ansvar för den påverkan på Gotlands utveckling som kommer av detta utfall. Analyser av påverkan på grundvattenförekomster behöver exempelvis utvecklas och breddas exempelvis vad gäller påverkan på bostadsbyggande. Sambandet mellan påverkan på naturvärden och biologisk mångfald och möjligheterna att uppnå mål på klimatområdet behöver också analyseras.

Protokollsanteckning anmäls av Jennifer Medin (MP):

Miljöpartiet (MP) har tidigare lyft att Heidelberg Materials ansökan om 30-årigt tillstånd måste analyseras utifrån hela det regionala utvecklingsansvar som Region Gotland har. Detta yttrande är återigen begränsat enbart till påverkan på den kommunala dricksvattenförsörjningen och i någon mån, miljö- och byggnämndens tillsynsansvar för förorening. Det duger inte.

Frågor som om underlaget är tillräckligt för bedömning av påverkan på biologisk mångfald, miljö och tillgång till grund- och ytvatten av god kvalitet och kvantitet lämnas obesvarade. Mot bakgrund av den vattenbrist som Gotland under sommarhalvåret sedan många år lider av framstår det som särskilt märkligt att Region Gotland inte ser något kompletteringsbehov avseende den negativa påverkan på flera grundvattenförekomster som verksamheten kommer att medföra enligt Heidelberg Materials.

Slutligen är det mycket anmärkningsvärt att Region Gotland anser att det av bolaget framtagna underlaget är gediget, bra och fullt tillräckligt för bedömning av den sökta verksamhetens påverkan på de kommunala dricksvattentäkterna trots att ställningstagandet är baserat på en icke-oberoende sakkunnigs utlåtande.

I övrigt har MP inga invändningar på de begärda kompletteringarna som framgår av sidan 3 i förslaget till yttrande. Vi vill dock understryka vårt grundläggande ställningstagande; med hänvisning till försiktighetsprincipen kan vi inte se några rimliga förutsättningar att tillåta den här typen av storskalig verksamhet.

Beslutsunderlag

Mark- och miljödomstolens förfrågan om behov av komplettering, inkom 2024-01-05

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, inkom 2024-01-09
Bilagor till ansökan, bilaga A-H, inkom- 2024-01-09.
Sakkunnigutlåtande av hydrogeolog Helen Eklund, Sweco daterat 2024-01-25
Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-04
Yttrande Karin Hernvall advokatfirman Åberg, daterat 2024-02-05
Tekniska nämndens protokoll, daterat 2024-02-07
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-02-22

Skickas till

Teknikförvaltningen, avd VA
Samhällsbyggnadsförvaltningen, enhet strategisk planering, enhet miljö